

Leegionärid kogunesid taas Sinimägedel

Eesti relvagrenaderide diviisi veteranide ühendus pidas laupäeval Sinimägedel oma igaaastase kokkutuleku.

Ago Gaškov

toimetus@virumaateataja.ee

Tänavu möödub Teise maailmasõja lõpus peetud veristest lahingutest 64 aastat.

Sinimägedes võidelnud mehi jääb iga aastaga vähemaks. Laupäevalgi mälestati viimase aasta jooksul manalateleeläinud kaasvõitlejaid.

Veteranide ühenduse juht Heino Kerde ütles, et Eesti riik küll toetab veterane, kuid mõni oluline küsimus on jäänud seni vastuseta.

Riigikogu pole tunnistanud

“Ikkagi pole riigikogu meid tunnustanud kui Eesti riikliku iseseisvuse eest võidelnud, mitte mingisuguse Saksa riigi eest võidelnud. Samuti ootame seletust, mis siis ikkagi juhtus Alfons Rebasega, kelle 100. juubelisünnipäeva tähistamine oli korralikult ette valmistatud, aga liiva jooksis,” ütles Heino Kerde.

Peale eestlaste võitles Sinimägedel pealetungiva Punaar-

mee vastu ka norralasi, valloone, taanlasi ja hollandlasi. Võitluse eesmärk oli vältida Euroopa vallutamist bolševike poolt.

“Me kartsime, et bolševism jõuab Skandinaaviasse ja mujale Euroopasse ning me ei soovinud seda mitte mingil juhul. Bolševikud oleksid meid kindlasti Siberisse saatnud,” ütles Taani veteran Ellef Henry Rasmussen.

Vaivara vald on lahingupaiku mitmel moel tähistanud. Kevadetal avati väike ajaloomuuseum. Järgmisel aastal on kavas Sinimägede lahingu 65. aastapäeva tähistada mitmepäevase üritusega, sealhulgas ka ajalookonverentsiga.

Inimesed jõudsid põgeneda

“Järgmisel aastal, kui Sinimägede lahingutest möödub 65 aastat, tahaks jõuda selle ekspositsiooniga nii kaugele, et lisaks tubasele ekspositsioonile on veterani-

del võimalik käia ka nendes paikades, kus lahingud aset leidsid. Me loodame, et suudame need korralikult tähistada,” rääkis Vaivara vallavanem Veiko Luhalaid.

Sinimägedel lahingutega peeti pealetungivaid punavägesid nii kaua kinni, et tuhandet inimesed jõudsid Eestist põgeneda, päästes end sel moel stalinlikest repres-

SINIMÄED

- **Sinimägedel võideldi Vaadussõjas 18. jaanuaril 1919 ja eriti ägedalt Teises maailmasõjas 1944. aastal, kui seal kaitsel olid sakslased koos eesti, taani, norra, hollandi ja vallooni sõjameestega tõkestasid veebruaris Nõukogude teise löögiarmee läbimurde ja nurjasid juuli lõpus Narva operatsiooni lõppsihi – pealetungi Tallinnale.**
- **Lahingud Sinimägedel kestsid 10. augustini, positsioonid hoiti seal septembri keskpaigani, mil algas Saksa väe üldtaandumine Põhja-Eestist.**

sioonidest. Neid lahinguid on nimetatud ka Eesti Verduniks. Nagu kõik suurte tapluste toimumispaigad, meelitavad ka Sinimäed kohale kõiksugu inimesi.

“See on friikide paik,” tõdes Vaivara valla projektijuht Ivika Maidre.

Laupäeval võis Sinimägedel näha peale sõjaveteranide ka sataniste, *skinhead*'e ja nn antifasiste Notšnoi Dozorit. Kokkutulek möödus rahulikult.

Nii politsei kui ka kaitsepolitsei hoidsid toimuval silma peal.